

CÔNG ƯỚC QUỐC TẾ VỀ TỔ CHỨC VỆ TINH HÀNG HẢI INMARSAT -1976

1 Giới thiệu Công ước INMARSAT -76:

Ngay sau khi vệ tinh thông tin đầu tiên trên thế giới, Telstar được phóng lên quỹ đạo năm 1962, IMO đã nhận thấy tiềm năng của việc thông tin qua vệ tinh, trợ giúp khi có tình huống khẩn cấp, và từ tháng 2 năm 1966, Ủy ban an toàn Hàng hải, MSC đã quyết định nghiên cứu các yêu cầu về hoạt động của một hệ thống thông tin vệ tinh dành cho Hàng hải.

Trong năm 1973, IMO quyết định triệu tập Hội nghị nhằm thiết lập một Công ước về một hệ thống thông tin liên lạc mới dựa trên công nghệ vệ tinh. Hội nghị nhóm họp lần đầu vào năm 1975, và đến lần thứ ba thì đã thông qua Công ước về tổ chức vệ tinh Hàng hải ngày 03/09/1976 và có hiệu lực từ 16/07/1979. Công ước gồm 36 điều, một Phụ lục 12 điều về một thỏa thuận hoạt động, và một Thỏa thuận điều hành hệ thống INMARSAT.

Công ước xác định mục đích của hệ thống vệ tinh Hàng hải nhằm nâng cao khả năng thông tin Hàng hải, hỗ trợ việc thông tin an toàn và cứu nạn trên biển, thông tin liên lạc và quản lý tàu, dịch vụ thư từ công cộng trong Hàng hải.

Theo Công ước, Tổ chức Quốc tế về thông tin liên lạc bằng vệ tinh Hàng hải INMARSAT là Tổ chức liên chính phủ, bao gồm một Đại hội đồng tất cả các thành viên tham gia Công ước, một Hội đồng là cơ quan chấp hành gồm 22 thành viên thay mặt các bên tham gia Công ước, một Ban thư ký là cơ quan thường trực. Công ước có một phụ lục đề ra qui trình giải quyết nếu có tranh chấp.

Nhiệm vụ của Tổ chức vệ tinh Hàng hải là cung cấp dịch vụ tìm kiếm và cứu nạn thông qua vệ tinh được qui định trong sửa đổi 1988 của SOLAS, với việc thiết lập Hệ thống tìm kiếm và cứu nạn toàn cầu (GMDSS), bảo đảm vệ tinh thông tin liên lạc và tất cả các thiết bị cần thiết kèm theo để cải thiện thông tin liên lạc trên biển nâng cao hiệu quả hoạt động của tàu thuyền, điều hành tàu thuyền, hoàn thiện dịch vụ trao đổi thông tin trên biển và khả năng vô tuyến định vị. Các tàu thuyền chạy trên các vùng biển theo qui định phải được trang bị hệ thống thông tin vệ tinh để có thể phát thông tin an toàn và khẩn cấp, cũng như nhận các bản tin cảnh báo Hàng hải.

Hiện nay, hệ thống Inmarsat là hệ thống vệ tinh di động duy nhất được các nước tham gia SOLAS công nhận sử dụng cho Hệ thống tìm kiếm và cứu nạn toàn cầu (GMDSS) gồm có 6 vệ tinh và 34 trạm liên lạc.

Trong năm 1998, Đại hội đồng Công ước INMARSAT đồng ý tư nhân hóa hệ thống INMARSAT kể từ tháng 4/1999 với cơ cấu mới bao gồm:

- Công ty trách nhiệm hữu hạn INMARSAT phụ trách lĩnh vực thương mại, công ty thực hiện tất cả các hoạt động thương mại bằng hệ thống INMARSAT và tuân thủ theo pháp luật nước Anh. Công ty này hoàn toàn tư nhân hóa vào cuối năm 2003.

- Tổ chức vệ tinh di động quốc tế (International Mobile Satellite Organization-IMSO): Là một tổ chức Quốc tế được thành lập để đảm bảo rằng hệ thống INMARSAT tiếp tục nghĩa vụ dịch vụ công cộng, bao gồm cả hệ thống tìm kiếm và cứu nạn toàn cầu. Tổ chức IMSO là một quan sát viên trong các cuộc họp của IMO.

Tổ chức IMSO có trụ sở chính tại London, Anh và hiện nay có 87 thành viên, nhiệm vụ của Tổ chức là bảo đảm rằng các dịch vụ được Công ty INMARSAT cung cấp hoàn toàn không có sự phân biệt đối xử với bất cứ ai kể cả ở các khu vực không tham gia Công ước. IMSO cũng đảm bảo nguyên tắc cạnh tranh công bằng. Tổ chức IMSO gồm có:

- Hội đồng các nước thành viên, họp hai năm một lần.
- Một cơ quan quản lý, đảm bảo sự phối hợp hoạt động của các bên trong thời gian giữa hai kỳ họp của Hội đồng.

2. Các sửa đổi của Công ước INMARSAT-76

Các sửa đổi của Công ước INMARSAT được xem xét và thông qua tại Đại hội đồng INMARSAT và có hiệu lực 120 ngày sau khi hai phần ba các nước tham gia Công ước thông qua.

- Nghị định thư 1981 thông qua mục đích của hệ thống INMARSAT và đảm bảo các chức năng của hệ thống.

- Sửa đổi 1985: thông qua 16/10/1985 và có hiệu lực 13/10/1989, nhằm đưa hệ thống INMARSAT phục vụ Hàng không như đã phục vụ cho Hàng hải.

- Sửa đổi 1989: thông qua 09/01/1989 và có hiệu lực 26/06/1997, nhằm đưa hệ thống INMARSAT phục vụ cho các phương tiện di động trên mặt đất như các loại xe...

- Sửa đổi 1994: thông qua 09/12/1994 và hiện chưa có hiệu lực, nhằm xem xét lại cơ cấu của Tổ chức. Một trong các sửa đổi quan trọng nhất lần này là đổi tên Tổ chức thành Tổ chức vệ tinh di động quốc tế (International Mobile Satellite Organization- IMSO), bắt nguồn từ việc hình thành và phát triển dịch vụ Hàng hải tới các loại hình vận tải khác.

- Sửa đổi 1998: thông qua 24/04/1998 và hiện chưa có hiệu lực, nhằm mục đích sửa đổi Công ước và Thỏa thuận điều hành nhằm tái cấu trúc lại INMARSAT.

Ở Việt nam, từ năm 1997 nước ta đã chính thức tham gia Công ước INMARSAT. Theo quyết định của Thủ tướng Chính phủ, Công ty thông tin Điện

từ Hàng Hải Việt nam (Vishipel) được chỉ định làm cơ quan ký kết và thực hiện Công ước. Cùng với Vishipel, Tổng Công ty bưu chính viễn thông Việt nam, VNPT đã cung cấp các loại hình dịch vụ Inmarsat thông qua đài vệ tinh mặt đất tại Hải phòng, đáp ứng nhu cầu thông tin liên lạc phục vụ kinh tế xã hội, bảo đảm an ninh quốc phòng, phát triển kinh tế biển và an toàn cứu nạn Hàng hải.

Bộ bưu chính viễn thông có văn bản 634/BBCVT-VT ngày 09/05/2005 về việc hướng dẫn quản lý và cung cấp dịch vụ Inmarsat. Theo đó, ngoài qui định về hệ thống thông tin vệ tinh Inmarsat và dịch vụ của nó, văn bản cũng đưa ra các qui định về cấp phép cung cấp dịch vụ, về hợp đồng, về kết nối với mạng viễn thông, về chất lượng dịch vụ, giá cước và thanh toán Quốc tế, về an toàn mạng lưới và an ninh thông tin.